

RAMOWY PROGRAM PRAKTYK DLA SPECJALIZACJI NAUCZYCIELSKIEJ W Lingwistycznej Szkole Wyższej w Warszawie STUDIA II STOPNIA

1. Założenia ogólne

Praktyki pedagogiczne są ściśle powiązane z programem kształcenia, stanowiąc integralną całość zaprojektowaną tak, aby wiedza teoretyczna stanowiła podstawę do nabywania praktycznych umiejętności potrzebnych do wykonywania zawodu nauczyciela. Praktyki odbywają się, w zależności od etapu edukacyjnego, którego dotyczy kształcenie osoby przygotowującej się do wykonywania zawodu nauczyciela, w szkole lub placówce realizującej kształcenie na danym etapie edukacyjnym lub etapach edukacyjnych. Kształcenie na studiach **drugiego stopnia** obejmuje przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela do pracy we wszystkich typach szkół ponadpodstawowych.

W trakcie realizacji praktyk studenci kontynuują rozwijanie umiejętności zawodowych poprzez poznawanie organizacji i funkcjonowania szkół oraz praktyczne zajęcia z uczniami.

2. Wymiar, zasady i forma odbywania praktyk

Minimalna łączna liczba godzin praktyk studentów specjalności nauczycielskiej wynosi 150 godzin i realizowana jest w dwóch formach: praktyk psychologiczno-pedagogicznych o charakterze hospitacyjno-asystenckim (30 godzin) oraz praktyk dydaktycznych o charakterze metodycznym (120 godzin). **Czas trwania praktyk – minimum trzy miesiące.**

Zalecany rozkład godzin jest następujący:

I rok studiów - 30 godzin praktyk psychologiczno-pedagogicznych (zapoznanie się z funkcjonowaniem placówki oraz obserwacja zajęć języka specjalności),

I rok studiów - 60 godzin praktyk dydaktycznych (prowadzenie lekcji języka specjalności),

II rok studiów – 60 godzin praktyk dydaktycznych (prowadzenie lekcji języka specjalności),

Termin zaliczenia praktyk: nie później niż w terminie sesji poprawkowej w semestrze, w którym student odbywa praktyki. Warunkiem przystąpienia do egzaminu dyplomowego jest zaliczenie praktyk, dlatego studenci, którzy chcą zdawać egzamin dyplomowy w I terminie muszą złożyć dokumenty potwierdzające odbycie praktyk odpowiednio wcześniej - w terminie ustalonym z Koordynatorem praktyk.

Nie ma możliwości realizowania mniejszej liczby godzin praktyk lub w krótszym okresie czasu niż podane powyżej.

Osoby zatrudnione w placówkach oświatowych aktualnie w trakcie trwania studiów, jako nauczyciele, mogą złożyć podanie do Rektora o zaliczenie praktyk na podstawie zaświadczenia z pracy, potwierdzającego wykonywanie zawodu nauczyciela języka specjalności w szkole ponadpodstawowej oraz opinii dyrektora wraz z oceną pracy.

W uzasadnionych i udokumentowanych przypadkach liczba godzin realizowanych praktyk w danym semestrze może zostać zwiększona lub zmniejszona. Ogólna liczba godzin odbytych praktyk nie może być jednak mniejsza niż 150. Warunkiem jest zachowanie prawidłowej kolejności: najpierw muszą być zaliczone praktyki psychologiczno-pedagogiczne, potem praktyki metodyczne.

3. Cele praktyk nauczycielskich według Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela:

Zasadniczym celem praktyk psychologiczno-pedagogicznych jest umożliwienie studentom:

- obserwacji i analizy koncepcji nauczania, stosowanych metod i technik oraz podręczników i pomocy dydaktycznych,
- obserwacji przebiegu procesu dydaktycznego,
- sporządzanie materiałów dydaktycznych (sprawozdanie, relacja, konspekt), odpowiadającym treściom programowym i efektom kształcenia realizowanym w ramach przedmiotu.

Cele szczegółowe praktyk psychologiczno-pedagogicznych to:

1) umożliwienie studentom zapoznanie się ze specyfiką placówki, w której praktyki są odbywane, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań opiekuńczo-wychowawczych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji (statut, wewnętrzny system oceniania, regulaminy, dziennik, arkusze ocen);

2) umożliwienie studentom obserwacji:

- a) zorganizowanej i podejmowanej spontanicznie aktywności formalnych i nieformalnych grup uczniów,
- b) aktywności poszczególnych uczniów, w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- c) interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca) – dziecko oraz interakcji między dziećmi i młodzieżą (w tym samym i w różnym wieku),
- d) procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w grupach wychowawczych, ich prawidłowości i zakłóceń,
- e) czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk oraz prowadzonych przez niego zajęć,
- f) sposobu integrowania przez opiekuna praktyk różnej działalności, w tym opiekuńczo-wychowawczej, dydaktycznej, pomocowej i terapeutycznej,
- g) dynamiki grupy, ról pełnionych przez uczestników grupy, zachowania i postaw dzieci i młodzieży,
- h) działań podejmowanych przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny w grupie;

3) analizowanie i interpretacja przez studentów zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym:

- a) prowadzenie dokumentacji praktyki,
- b) konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką,
- c) ocenę własnego funkcjonowania w toku realizowania zadań opiekuńczych i wychowawczych (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron),
- d) ocenę przebiegu prowadzonych działań oraz realizacji zamierzonych celów,
- e) konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych sytuacji i przeprowadzanych działań,
- f) omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie studentów (słuchaczy).

Zasadniczym celem praktyk dydaktycznych jest:

- przygotowanie studentów do współdziałania w procesie lekcyjnym (poprawa ćwiczeń, prac, organizacja gier, zabaw),

oraz umożliwienie studentom:

- współtworzenie materiałów dydaktycznych potrzebnych do lekcji,
- samodzielne prowadzenie lekcji języka obcego,
- samodzielne planowanie i przygotowywanie lekcji (indywidualne pomysły).
- sporządzanie materiałów dydaktycznych (konspekty).

Cele szczegółowe praktyk dydaktycznych według Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela:

1) zapoznanie się studentów ze specyfiką szkoły lub placówki, w której praktyki są odbywane, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań dydaktycznych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji (statut, wewnętrzny system oceniania, regulaminy, dziennik, arkusze ocen);

2) umożliwienie studentom obserwowania:

- a) czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego lekcji (zajęć) oraz aktywności uczniów,
- b) toku metodycznego lekcji (zajęć), stosowanych przez nauczyciela metod i form pracy oraz wykorzystywanych pomocy dydaktycznych,
- c) interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca) – dziecko oraz interakcji między dziećmi lub młodzieżą w toku lekcji (zajęć),
- d) procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w klasie, ich prawidłowości i zakłóceń,
- e) sposobów aktywizowania i dyscyplinowania uczniów oraz różnicowania poziomu aktywności poszczególnych uczniów,
- f) sposobu oceniania uczniów,
- g) sposobu zadawania i kontrolowania pracy domowej,
- h) dynamiki i klimatu społecznego klasy, ról pełnionych przez uczniów, zachowania i postaw uczniów,
- i) funkcjonowania i aktywności w czasie lekcji (zajęć) poszczególnych uczniów, z uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych,
- j) działań podejmowanych przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny,
- k) organizacji przestrzeni w klasie, sposobu jej zagospodarowania (ustawienie mebli, wyposażenie, dekoracje);

3) współdziałanie studentów z opiekunem praktyk w:

- a) planowaniu i przeprowadzaniu lekcji (zajęć),
- b) organizowaniu pracy w grupach,
- c) przygotowywaniu pomocy dydaktycznych,
- d) wykorzystywaniu środków multimedialnych i technologii informacyjnej w pracy dydaktycznej,
- e) kontrolowaniu i ocenianiu uczniów,

- f) podejmowaniu działań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych,
- g) organizowaniu przestrzeni klasy,
- h) podejmowaniu działań w zakresie projektowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej;

4) pełnienie przez studentów roli nauczyciela, w szczególności:

- a) planowanie lekcji (zajęć), formułowanie celów, dobór metod i form pracy oraz środków dydaktycznych,
- b) dostosowywanie metod i form pracy do realizowanych treści, etapu edukacyjnego oraz dynamiki grupy uczniowskiej,
- c) organizację i prowadzenie lekcji (zajęć) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze,
- d) wykorzystywanie w toku lekcji (zajęć) środków multimedialnych i technologii informacyjnej,
- e) dostosowywanie sposobu komunikacji w toku lekcji (zajęć) do poziomu rozwoju uczniów,
- f) animowanie aktywności poznawczej i współdziałania uczniów, rozwijanie umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy z wykorzystaniem technologii informacyjnej,
- g) organizację pracy uczniów w grupach zadaniowych,
- h) dostosowywanie podejmowanych działań do możliwości i ograniczeń uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- i) diagnozowanie poziomu wiedzy i umiejętności uczniów,
- j) podejmowanie indywidualnej pracy dydaktycznej z uczniami (w tym uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi),
- k) podejmowanie działań wychowawczych w toku pracy dydaktycznej, w miarę pojawiających się problemów, w sytuacjach: zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych, nieprzestrzegania ustalonych zasad,
- l) podejmowanie współpracy z innymi nauczycielami, wychowawcą klasy, pedagogiem szkolnym, psychologiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami;

5) analizowanie i interpretacja przez studentów zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym:

- a) prowadzenie dokumentacji praktyk,
- b) konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką,
- c) ocenę własnego funkcjonowania w toku wypełniania roli nauczyciela (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron),
- d) ocenę przebiegu prowadzonych lekcji (zajęć) oraz realizacji zamierzonych celów,
- e) konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych i prowadzonych lekcji (zajęć),
- f) omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie studentów.

4. Obowiązki uczestnika praktyk

Do obowiązków uczestników praktyk należy:

1. zapoznanie się przed rozpoczęciem praktyk z treścią Regulaminu praktyk,
2. aktywne uczestniczenie w praktykach pedagogicznych,
3. wypełnianie poleceń i zadań wyznaczonych przez opiekuna praktyk,
4. przestrzeganie obowiązujących w miejscu pracy regulaminów
5. rzetelne wywiązywanie się z powierzonych zadań oraz przygotowanie niezbędnej dokumentacji.

5. Zadania opiekuna praktyk

Zadaniem Opiekuna praktyk jest:

- umożliwienie studentowi realizacji efektów kształcenia praktyk zawodowych
- wystawienie opinii o praktykancie w *Dzienniku praktyk*

6. EFEKTY KSZTAŁCENIA PRAKTYK NAUCZYCIELSKICH

Lp.	Efekty kształcenia dla przedmiotu – opis słowny	Metody oceny osiągniętych efektów kształcenia
WIEDZA		
1	Charakteryzuje główne środowiska wychowawcze, ich specyfikę i procesy w nich zachodzące	udział w dyskusjach, opinia opiekuna praktyk
2	Zna struktury i funkcje systemu edukacji – cele, podstawy prawne, organizację i funkcjonowanie instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych	udział w dyskusjach, opinia opiekuna praktyk
3	Rozróżnia potrzeby uczniów z nieprawidłowościami rozwojowymi	udział w dyskusjach, opinia opiekuna praktyk
4	Zna specyfikę funkcjonowania uczniów szczególnie uzdolnionych	udział w dyskusjach, opinia opiekuna praktyk
5	Dysponuje wiedzą odnośnie projektowania ścieżki własnego rozwoju i awansu zawodowego	prezentacje, opinia opiekuna praktyk
6	Definiuje normy etyczne, jakimi powinni się kierować nauczyciele języków obcych	udział w dyskusjach, opinia opiekuna praktyk
UMIEJĘTNOŚCI		
7	Projektuje innowacyjne techniki prowadzenia zajęć z języka angielskiego w szkołach ponadpodstawowych.	portfolio nauczycielskie, opinia opiekuna praktyk
8	Prawidłowo diagnozuje potrzeby uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i wyciąga z nich praktyczne wnioski.	udział w dyskusjach, opinia opiekuna praktyk
9	Wykorzystuje wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki, psychologii oraz dydaktyki i metodyki w celu diagnozowania, analizowania i prognozowania sytuacji pedagogicznych w szkołach ponadpodstawowych	dyskusje, opinia opiekuna praktyk
10	Potrafi konstruować dobrą atmosferę do komunikacji w klasie w szkołach ponadpodstawowych	opinia opiekuna praktyk
11	Potrafi dobierać i wykorzystywać dostępne materiały, środki i metody pracy w celu projektowania i efektywnego realizowania zajęć z języka angielskiego w szkołach ponadpodstawowych oraz wykorzystywać do nich nowoczesne technologie	portfolio nauczycielskie, opinia opiekuna praktyk
12	Potrafi kierować procesami kształcenia, posiada umiejętność pracy z grupą	opinia opiekuna praktyk
13	Wspiera działania rozwijające autonomię ucznia i jego rozwój	opinia opiekuna praktyk
14	Potrafi zindywidualizować zadania i dostosować metody i treści do możliwości uczniów (w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi)	opinie opiekuna praktyk
15	Potrafi pracować w zespole, współpracuje z innymi nauczycielami, pedagogami i rodzicami	opinia opiekuna praktyk
16	Potrafi analizować i modyfikować własne działania pedagogiczne oraz wdrażać działania innowacyjne	dyskusja, opinia opiekuna praktyk, portfolio nauczycielskie
17	Wykorzystuje znajomość metod i technik nauczania języków obcych oraz akwizycji językowej uczących się w prowadzonych zajęciach	opinia opiekuna praktyk, portfolio nauczycielskie
18	Uwzględnia współczesne europejskie i krajowe standardy kształcenia językowego w prowadzonych zajęciach	dyskusja, opinia opiekuna praktyk, portfolio nauczycielskie

19	Wykorzystuje technologię informacyjną w przygotowywaniu, realizacji i ewaluacji zajęć językowych w szkołach ponadpodstawowych	opinia opiekuna praktyk, portfolio nauczycielskie
20	Potrafi przygotować, przeprowadzić i dokonać ewaluacji zajęć językowych w szkołach ponadpodstawowych	opinia opiekuna praktyk, portfolio nauczycielskie
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
21	Wdraża działania mające na celu ciągle doskonalenie zawodowe	dyskusje, opinia opiekuna praktyk
22	Potrafi wyznaczać kierunki własnego rozwoju osobistego i zawodowego	dyskusje, opinia opiekuna praktyk
23	Inicjuje współpracę z organizacjami edukacyjnymi	dyskusje, opinia opiekuna praktyk
24	Potrafi stosować zasady etyki zawodowej nauczyciela języków obcych	opinia opiekuna praktyk
25	Potrafi prowadzić dyskusje na tematy dydaktyczne, jest gotów do zmiany zdania pod wpływem argumentów	dyskusje, opinia opiekuna praktyk
26	Potrafi dokonać samooceny swojej wiedzy, umiejętności i kompetencji i wprowadzić działania zmierzające do ich doskonalenia	portfolio nauczycielskie, dyskusja, opinia opiekuna praktyk
27	Podejmuje wyzwania zawodowe; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych zadań zawodowych wynikających z roli nauczyciela	opinia opiekuna praktyk
28	Odpowiedzialnie przygotowuje się do prowadzenia zajęć językowych	portfolio nauczycielskie, opinia opiekuna praktyk

7. Organizacja praktyk

Praktyki mają charakter indywidualny. Miejscem odbywania praktyk mogą być wyłącznie placówki realizujące zadania zgodne z kierunkiem studiów i określonym etapem (etapami) edukacyjnymi zgodnie z przygotowaniem merytorycznym do nauczania przedmiotu (rodzaju zajęć)

- Student w **każdym semestrze** odbywania praktyk pobiera z biura obsługi studenta:

1. skierowanie na praktyki
2. dwa egzemplarze umowy

Student przedstawia skierowanie i umowy Dyrektorowi wybranej przez siebie placówki (placówek) w celu uzyskania pisemnej zgody na odbywanie praktyk.

Po przyjęciu przez placówkę na praktyki, student składa w dziekanacie podpisaną umowę i skierowanie oraz informuje koordynatora praktyk z ramienia uczelni o:

- nazwie placówki przyjmującej na praktyki
- adresie placówki
- terminie odbywania praktyk
- danych opiekuna praktyk
- kontakcie do opiekuna praktyk (mailowy/telefoniczny)

Po odbyciu praktyk, Student ma obowiązek dostarczyć do biura obsługi studenta

1. wypełniony Dziennik praktyk (w Dzienniku praktyk opiekun praktyk wpisuje opinię o praktykancie)
2. co najmniej dwa konspekty zajęć (na każde 60 godzin praktyk dydaktycznych) przeprowadzonych przez studenta wraz z materiałami wykorzystanymi do

opisanych zajęć, opartymi na nowoczesnych technologiach informacyjno-komunikacyjnych bądź innowacyjnych technikach pracy

8. Warunki zaliczenia:

- Uzyskanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych zgodnych z efektami kształcenia praktyk, potwierdzone przez opiekuna praktyk;
- Dokumentem potwierdzającym odbycie praktyk jest wypełniony *Dziennik praktyk* oraz konspekty prowadzonych zajęć wraz z wykorzystanymi materiałami;
- Udział w zajęciach objętych praktykami jest dokumentowany w *Dzienniku praktyk* w formie zapisów z każdego dnia/godziny praktyk;
- Fakt odbycia praktyk potwierdza wpisem w *Dzienniku praktyk* opiekun praktyk (wystawiając opinię o studencie) oraz dyrektor placówki/instytucji, w której praktyki były realizowane;
- W przypadku, gdy praktyki były realizowane w większej liczbie placówek, wymagane jest potwierdzenie odbycia praktyk przez opiekuna i dyrektora każdej placówki
- Zaliczenia praktyk dokonuje Rektor na podstawie dostarczonej dokumentacji i opinii koordynatora praktyk;
- Brak wymaganej dokumentacji lub niezgodność praktyk z programem praktyk są równoznaczne z brakiem zaliczenia praktyk a tym samym brakiem zaliczenia semestru.